

تحلیل شاخص‌های نفوذپذیری در بافت‌های شهری

دکتر بهرام امین‌زاده گوهرریزی*، مهندس سیامک بدر**

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۰۱/۱۸

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۰/۰۵/۲۴

چکیده

نفوذپذیری بافت‌های شهری از مفاهیم پایه در نظریه‌های معاصر شهرسازی است. این مفهوم در بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها به عنوان معیاری کمی نقش دارد. در این بحث ابتدا مفهوم و ماهیت نفوذپذیری و شاخص‌های پیشنهادی آن که عموماً متکی به نظریه‌های گراف‌های مسطح اند بازننگری شده است. سپس نسبت‌های آلفا و گاما که از مهمترین شاخص‌های اندازه‌گیری نفوذپذیری بافت‌های شهری محسوب می‌شوند در تناسب با روابط گراف‌های مسطح با بافت‌های شهری مورد تجدید نظر قرار گرفته و روابط جدیدی پیشنهاد شده است. در ادامه با ترکیب ۳ شاخص؛ فاصله نقاط تا گره با (ورودی و خروجی)، شاخص اصلاح شده آلفا و فاصله نقاط تا اولین گره روشی پیشنهاد شده تا براساس آن نفوذپذیری بافت شهری قابل اندازه‌گیری باشد. کاربرد این روش در بافت‌های شهری گذشته از دارا بودن سهولت نسبی، شرایطی را به وجود می‌آورد تا ارزیابی در مورد پیشنهاد یک کمان جدید یا تعریض یک محور بین گزینه‌های مختلف به صورت نظام مندتری صورت پذیرد.

واژه‌های کلیدی

نفوذپذیری، اتصال، شاخص آلفا و گاما، سیستم اطلاعات جغرافیایی

* استادیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) Email: bahram.aminzadeh@gmail.com

** دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، دانشگاه شهید بهشتی (مسئول مکاتبات)

Email: siamakbadr@gmail.com